

บทที่ 4

วิเคราะห์ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง บทบาทของหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่น ในการร่วมจัดการขยะกับประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองง่า จังหวัดลำพูน โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองง่า ในการร่วมจัดการขยะมูลฝอยกับประชาชน รวมถึงการเปรียบเทียบ ปัจจัยครัวเรือนที่มีผลต่อพฤติกรรมการกำจัดขยะ และปัญหาอุปสรรคในการจัดการขยะมูลฝอย โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มของประชาชน ที่มีส่วนสำคัญในเขตของการกำหนดนโยบาย และ (2) กลุ่มของผู้มีส่วนสำคัญในการกำหนดนโยบาย โดยมีผลการศึกษาดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชนในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองง่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

การศึกษานี้ ได้ทำการสอบถามจากประชาชน ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านศรีบุญยืน ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองง่า จังหวัดลำพูน ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อครัวเรือน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล และข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

เพศ

การศึกษานี้ พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ส่วนมากเป็นเพศชาย

ร้อยละ 60.28 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 39.72

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 360 ราย)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	217	60.28
หญิง	143	39.72
รวม	360	100

ที่มา: จากแบบสอบถาม

อายุ

การศึกษานี้ พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ส่วนมากเป็นมีอายุระหว่าง 24 – 32 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.22 รองลงมามีอายุระหว่าง 15 – 23 ร้อยละ 28.06 มีอายุระหว่าง 33 – 41 ร้อยละ 22.78 มีอายุ ระหว่าง 42 – 50 ร้อยละ 10.28 และมีอายุสูงกว่า 50 ร้อยละ 6.67 และมีอายุโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 31 ปี 8 เดือน

ตาราง 4.2 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 360 ราย)	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
15 – 23	101	28.06
24 – 32	116	32.22
33 – 41	82	22.78
42 – 50	37	10.28
สูงกว่า 50	24	6.67
รวม	360	100

ที่มา: จากแบบสอบถาม

ระดับการศึกษา

การศึกษานี้ พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ส่วนมากเป็นระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 47.50 รองลงมาก็คือ ปวช./ปวส./ปวท. หรือเทียบเท่า ร้อยละ 26.39 ส่วนระดับการศึกษามัธยมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 18.06, 4.44, 3.33 และ 0.28ตามลำดับ

ตาราง4.3 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 360ราย)	ร้อยละ
การศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	1	0.28
ประถมศึกษา	16	4.44
มัธยมศึกษา	65	18.06
ปวช./ปวส./ ปวท. หรือเทียบเท่า	93	26.39
ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	171	47.50
สูงกว่าปริญญาตรี	12	3.33
รวม	360	100

ที่มา: จากแบบสอบถาม

รายได้ครอบครัวต่อเดือน

การศึกษานี้ พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ส่วนมากเป็นครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,000 – 5,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.67 รองลงมาคือ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอื่น ๆ ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท และ น้อยกว่า 3,000 คิดเป็นร้อยละ 30.28, 21.11 และ 16.94 ตามลำดับ

ตาราง4.4 จำนวน และร้อยละของตัวอย่างประชาชน ที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม รายได้ครอบครัวต่อเดือน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 360ราย)	ร้อยละ
รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน		
น้อยกว่า 3,000 บาท	76	21.11
3,000 – 5,000 บาท	114	31.67
5,001 – 10,000 บาท	109	30.28
มากกว่า 10,000 บาท	61	16.94
รวม	360	100

ที่มา: จากแบบสอบถาม

อาชีพ

การศึกษานี้ พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ส่วนมากประกอบอาชีพ รับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 23.89 รองลงมาคือ ค้าขาย ว่างงาน / ไม่มีงานทำแน่นอน ธุรกิจส่วนตัว ข้าราชการ ทำนา/ทำสวน/ทำไร่ ทำงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 23.33, 18.33, 12.50, 7.50, 6.39, 4.72 และ 0.83 ตามลำดับ และอาชีพอื่น ๆ ได้แก่ กำลังศึกษา คิดเป็นร้อยละ 2.50

ตาราง 4.5 จำนวน และร้อยละของตัวอย่างประชาชน ที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม อาชีพ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 360 ราย)	ร้อยละ
อาชีพ		
ทำนา/ทำสวน/ทำไร่	23	6.39
ว่างงาน/ไม่มีงานทำที่แน่นอน	66	18.33
รับจ้างทั่วไป	86	23.89
ค้าขาย	84	23.33
ข้าราชการ	27	7.50
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3	0.83
ธุรกิจส่วนตัว	45	12.50
ทำงานบริษัทเอกชน	17	4.72
อื่น ๆ	9	2.50
รวม	360	100

ที่มา: จากแบบสอบถาม

การแยกขยะ

ประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามที่อยู่ในหมู่บ้านศรีบุญยืน ส่วนมากร้อยละ 64.17 มีการแยกประเภทขยะ รองลงมาคือ มีการแยกขยะเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.60 และไม่มีการแยกประเภทขยะ คิดเป็นร้อยละ 22.22 ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่ประชาชนมีการแยกขยะก่อนทิ้ง เนื่องจากจากประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง เพื่อช่วยป้องกันภาวะโลกร้อนอีกทางหนึ่ง

ตาราง 4.6 จำนวนและร้อยละ ของประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านศรีบุญยืน ในแต่ครัวเรือนมีการแยกประเภทขยะมูลฝอย

ครัวเรือนมีการแยกประเภทขยะ	จำนวน (n = 360ราย)	ร้อยละ
มีเป็นบางครั้ง	49	13.60
มีการแยกเป็นประจำ	231	64.17
ไม่มี	80	22.22

ที่มา: จากแบบสอบถาม

พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะ

พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะ จากประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามที่อยู่ในหมู่บ้านศรีบุญยืน พบว่าประชากรมีพฤติกรรมแยกขยะ โดยแยกขยะเปียกขยะแห้งคิดเป็น ร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ แยกขยะเปียกขยะแห้งแล้วนำไปขาย คิดเป็นร้อยละ 32.22 ซึ่ง มีการพัฒนาจากอดีตสู่ปัจจุบัน จากมีการเผาเปลี่ยนมาเป็นแยกขยะแล้วนำไปขาย แสดงว่าประชากร รู้ถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ตาราง 4.7 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะของกลุ่มตัวอย่าง

พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะ	จำนวน (n = 360ราย)	ร้อยละ
การจัดการขยะในอดีต		
เผา	116	32.22
ฝัง	13	3.61
แยกขยะเปียกขยะแห้ง	122	33.89
แยกขยะเปียกขยะแห้งแล้วนำไปขาย	105	29.17
อื่น ๆ	4	1.11
การจัดการขยะในปัจจุบัน		
เผา	55	15.28
ฝัง	13	3.61
แยกขยะเปียกขยะแห้ง	168	46.67
แยกขยะเปียกขยะแห้งแล้วนำไปขาย	116	32.22
อื่น ๆ	22	6.11

ที่มา: จากแบบสอบถาม

ตาราง 4.7 (ต่อ)

พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะ	จำนวน (n = 360ราย)	ร้อยละ
วิธีการจัดการเศษไม้ ใบไม้		
เผา	61	16.94
ใส่ถุงขยะนำไปทิ้ง ณ จุดทิ้ง	50	13.89
นำไปทำปุ๋ย	85	23.61
ทิ้งใต้ต้นไม้	164	45.56

ที่มา: จากแบบสอบถาม

ความรู้และความเข้าใจของประชาชนในการจัดการขยะ

ความรู้และความเข้าใจของประชาชน ในการจัดการขยะพบว่าประชากรในหมู่บ้านศรีบุญยืน มีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะ และ มีความรู้ถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในปัจจุบันจากการสอบถามประชากรมีความเข้าใจถึงการแยกขยะ โดยแยกขยะเปียกขยะแห้งคิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ แยกขยะเปียกขยะแห้งแล้วนำไปขาย คิดเป็นร้อยละ 32.22 ซึ่ง มีการพัฒนาจากอดีตสู่ปัจจุบัน จากมีการเผาเปลี่ยนมาเป็นแยกขยะแล้วนำไปขาย แสดงว่าประชากร รู้ถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ประชากรได้รับการอบรม / แนะนำเกี่ยวกับการจัดการขยะ คิดเป็นร้อยละ 61.11 และไม่เคยอบรม คิดเป็นร้อยละ 38.89 ความคิดเห็นต่อราคาถุงขยะว่ามีราคาถุงขยะแพงเกินไป คิดเป็นร้อยละ 51.11 สมเหตุสมผล คิดเป็นร้อยละ 38.06 และ ราคาถุงขยะถูกเกินไป คิดเป็นร้อยละ 10.83 การคัดแยกขยะมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถขนไปกำจัดได้โดยง่าย คิดเป็นร้อยละ 57.22 ส่วนการคัดแยกขยะเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นถูกตอบไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 73.89 การคัดแยกขยะมีผลต่อเนื้อทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 60.56 การคัดแยกขยะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนบุคคล คิดเป็นร้อยละ 62.78 การคัดแยกขยะมีผลให้สามารถนำขยะกลับมาใช้ใหม่ได้มากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 62.78 การคัดแยกขยะมีผลทำให้ผู้หาเลี้ยงชีพจากขยะขาดรายได้ คิดเป็นร้อยละ 53.33 การคัดแยกขยะไม่ก่อประโยชน์เพราะการทิ้งขยะไม่ต้องคัดแยกก็ดีอยู่แล้ว ประชากรส่วนมากกลับมองตรงข้ามคำถาม คิดเป็นร้อยละถึง 43.61 รองลงมาเห็นด้วยนั้น คิดเป็นร้อยละ 43.06 ทางองค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดทำเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับปัญหาขยะ คิดเป็นร้อยละ 53.61 แม่น้ำกวาง เน่าเสียส่วนหนึ่งเกิดจากการจัดการขยะของชุมชนผิดวิธี คิดเป็นร้อยละ 57.78

ตาราง 4.8 จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับความรู้และความเข้าใจ ของประชาชนกลุ่มตัวอย่างในการจัดการขยะ

ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะ	จำนวน (n = 360ราย)	ร้อยละ
การได้รับข่าวสารจากองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองง่า		
เคย	193	53.76
ไม่เคย	166	46.24
การอบรม / แนะนำเกี่ยวกับการจัดการขยะ		
เคย	220	61.11
ไม่เคย	140	38.89
ความคิดเห็นต่อราคาถุงขยะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองง่า		
ถูกเกินไป	39	10.83
แพงเกินไป	184	51.11
สมเหตุสมผล	137	38.06
การคัดแยกขยะมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถขนไปกำจัดได้โดยง่าย		
ใช่	206	57.22
ไม่ใช่	140	38.89
ไม่ทราบ	14	3.89
การคัดแยกขยะเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล		
ใช่	82	22.78
ไม่ใช่	266	73.89
ไม่ทราบ	12	3.33
การคัดแยกขยะมีผลต่อเนื่องทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น		
ใช่	218	60.56
ไม่ใช่	102	28.33
ไม่ทราบ	40	11.11
การคัดแยกขยะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนบุคคล		
ใช่	226	62.78
ไม่ใช่	90	25.00
ไม่ทราบ	44	12.22

ที่มา: จากแบบสอบถาม

ตาราง4.8(ต่อ)

ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะ	จำนวน (n = 360ราย)	ร้อยละ
การคัดแยกขยะมีผลให้สามารถนำขยะกลับมาใช้ใหม่ได้มากขึ้น		
ใช่	226	62.78
ไม่ใช่	87	24.17
ไม่ทราบ	47	13.06
การคัดแยกขยะมีผลทำให้ผู้หาเลี้ยงชีพจากขยะขาดรายได้		
ใช่	192	53.33
ไม่ใช่	116	32.22
ไม่ทราบ	52	14.44
การคัดแยกขยะไม่ก่อประโยชน์เพราะการทิ้งขยะไม่ต้องคัดแยกก็ได้อยู่แล้ว		
ใช่	155	43.06
ไม่ใช่	157	43.61
ไม่ทราบ	48	13.33
ทางองค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดทำเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับปัญหาขยะ		
ใช่	193	53.61
ไม่ใช่	114	31.67
ไม่ทราบ	53	14.72
มีการถ่ายทอดความรู้แก่เพื่อนบ้านเกี่ยวกับการจัดการขยะ		
ใช่	95	26.39
ไม่ใช่	66	18.33
ไม่ทราบ	199	55.28
แม่น้ำ กว น่านเสียหายหนึ่งเกิดจากการจัดการขยะของชุมชนผิดวิธี		
ใช่	208	57.78
ไม่ใช่	95	26.39
ไม่ทราบ	57	15.83

ที่มา: จากแบบสอบถาม

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองง่า ในการร่วมจัดการขยะมูลฝอย โดยการศึกษาถึงบทบาทการรับรู้สถานการณ์และสภาพปัญหา รวมถึงการร่วมวางแผนการจัดการขยะ และการตรวจสอบการทำงานดังนี้

ส่วนที่ 2 บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองง่า ในการร่วมจัดการขยะมูลฝอย

วิเคราะห์บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองง่า ในการร่วมจัดการขยะมูลฝอย ใช้เกณฑ์ในการวัด 6 ระดับ คือ “มีระดับการร่วมดำเนินการจัดการมากที่สุด” มีคะแนนเท่ากับ 5 คะแนน “มีระดับการร่วมดำเนินการจัดการมาก” มีคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน มีระดับการร่วมดำเนินการจัดการปานกลาง” มีคะแนนเท่ากับ 3 คะแนน มีระดับการร่วมดำเนินการจัดการน้อย” มีคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน มีระดับการร่วมดำเนินการจัดการน้อยที่สุด” มีคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน ไม่มีการร่วมดำเนินการจัดการ” มีคะแนนเท่ากับ 0 คะแนน โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.21 – 5.00	หมายถึง	มีบทบาทร่วมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.41 – 4.20	หมายถึง	มีบทบาทร่วมมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.61 – 3.40	หมายถึง	มีบทบาทร่วมปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.81 – 2.60	หมายถึง	มีบทบาทร่วมน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.80	หมายถึง	มีบทบาทร่วมน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	0.00 – 0.99	หมายถึง	ไม่มีบทบาทร่วมเลย

1) ระดับมากที่สุด หมายถึง ประชาชนมีบทบาทร่วม ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองง่า ร้อยละ 80 ขึ้นไป ดังนั้นทางองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรรักษาระดับนี้ไว้เพื่อความสะอาดของท้องถิ่น

2) ระดับมาก หมายถึง ประชาชนมีบทบาทร่วม ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองง่า ร้อยละ 70 – 79 ดังนั้นทางองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรพัฒนาปรับปรุงสร้างจิตสำนึกเพื่อความสะอาดของท้องถิ่น

3) ระดับปานกลาง หมายถึง ประชาชนมีบทบาทร่วม ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองง่า ร้อยละ 60 – 69 ดังนั้นทางองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรพัฒนาปรับปรุงสร้างจิตสำนึกเพื่อความสะอาดของท้องถิ่นให้มากเพื่อมุ่งสู่ระดับสูงขึ้นไป

4) ระดับน้อย หมายถึง ประชาชนมีบทบาทร่วม ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองง่า ร้อยละ 50 – 59 ดังนั้นทางองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรพิจารณาหลักการ และวิธีการในการสร้างจิตสำนึกและมาตรการการจูงใจและเห็นความสำคัญของปัญหามูลฝอย ส่วนระดับรองลงมาจะต้องหามาตรการปรับปรุงแก้ไขทันที

ตาราง 4.9 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่อยู่บนฐานศรีบุญยืน ตามระดับการร่วมดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย

กิจกรรมการร่วมดำเนินการจัดการ	ระดับการมีส่วนร่วม												รวม	ค่า S.D. เฉลี่ย	ระดับ การมี ส่วนร่วม		
	ไม่มี		น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด						
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%					
การมีบทบาทร่วมรับรู้สถานการณ์																	
และสภาพปัญหา																	
- ประชาชนได้มีโอกาสรับทราบถึงปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน	10	2.8	12	3.3	30	8.3	215	59.7	81	22.5	12	3.3	360	100	2.90	0.165	ปานกลาง
- ได้มีการประชาสัมพันธ์การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนให้ประชาชนทราบอยู่เสมอ	15	4.2	7	1.9	30	8.3	196	54.4	102	28.3	10	2.8	360	100	3.09	0.962	ปานกลาง
- มีส่วนร่วมในการรับทราบถึงการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานจัดการขยะมูลฝอย	28	7.8	11	3.1	54	15	177	49.2	78	21.7	12	3.3	360	100	2.85	1.132	ปานกลาง

ที่มา: จากแบบสอบถาม

ตาราง 4.9 (ต่อ)

กิจกรรมการร่วมดำเนินกิจการ	ระดับการมีส่วนร่วม												รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม		
	ไม่มี		น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด							
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%						
- ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการรับทราบถึงการจัดสรรหาพื้นที่เพื่อจัดทำบ่อกำจัดขยะมากน้อยเพียงใด	28	7.78	17	4.72	73	20.28	149	41.38	77	21.39	16	4.44	360	100	2.77	1.198	ปานกลาง	
- ประชาชนได้มีโอกาสรับทราบความเปลี่ยนแปลงและบทบาทในการดำเนินการจัดการขยะของภาครัฐและเอกชน	23	6.39	27	7.50	64	17.78	164	45.56	73	20.28	9	2.50	360	100	2.73	1.135	ปานกลาง	
การดำเนินการจัดการร่วมใจ															2.75	0.093	ปานกลาง	
วางแผน และตัดสินใจ																		
- ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมโครงการในการกระตุ้นพันธมิตร	22	6.11	25	6.94	79	21.94	151	41.94	72	20	11	3.06	360	100	2.72	1.137	ปานกลาง	
- ประชาชนได้ร่วมกิจกรรมในโครงการเกี่ยวกับการบริหารจัดการ	28	7.78	29	8.06	62	17.22	166	46.11	58	16.11	17	4.72	360	100	2.69	1.205	ปานกลาง	

ที่มา: จากแบบสอบถาม

ตาราง 4.9 (ต่อ)

กิจกรรมการร่วมดำเนินกิจการ	ระดับการมีส่วนร่วม												รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับการมีส่วนรวม						
	ไม่มี			น้อยที่สุด			น้อย			ปานกลาง							มาก			มากที่สุด		
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%					N	%	N	%	N	%
- ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	27	7.50	26	7.22	59	16.39	167	46.39	65	18.06	16	4.44	360	100	2.74	1.192	ปานกลาง					
เมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับขยะ เช่นการเลือกพื้นที่ทิ้งขยะ การเก็บค่าธรรมเนียมทิ้งขยะ เป็นต้น	32	8.89	18	5.00	50	13.89	182	50.56	59	16.39	19	5.28	360	100	2.76	1.209	ปานกลาง					
- ประชาชนมีส่วนร่วมวางแผนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงใด	28	7.79	14	3.89	50	13.89	188	52.22	65	18.06	15	4.17	360	100	2.81	1.145	ปานกลาง					
- ประชาชนได้ร่วมดำเนินการจัดสร้างงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลมากน้อยเพียงใด	20	5.56	11	3.06	54	15.00	180	50.00	79	21.94	16	4.44	360	100	2.94	1.071	ปานกลาง					
- องค์การบริหารส่วนตำบลร่วมในการตัดสินใจในการสรรหาบริษัทจัดเก็บขยะในชุมชนมากน้อยเพียงใด	19	5.28	21	5.83	72	20.00	171	47.50	58	16.11	19	5.28	360	100	2.80	1.106	ปานกลาง					
- องค์การบริหารส่วนตำบลร่วมในการตัดสินใจในการสรรหาพื้นที่เพื่อจัดทำบ่อกำจัดขยะเพียงใด																						

ที่มา: จากแบบสอบถาม

ตาราง 4.9 (ต่อ)

กิจกรรมการร่วมดำเนินกิจการ	ระดับการมีส่วนร่วม												รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับการมีส่วนรวม	
	ไม่มี		น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด						
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%					
- องค์การบริหารส่วนตำบลเคยสำรวจความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกำจัดขยะหรือไม่เพียงใด	28	7.78	28	7.28	82	22.78	139	38.61	72	20.00	11	3.06	360	100	2.64	1.199	ปานกลาง
- ประชาชนได้ร่วมดำเนินการตัดสินใจในการกำหนดราคาค่าธรรมเนียมการทิ้งขยะมากน้อยเพียงใด	37	10.28	19	5.28	76	21.11	142	39.44	74	20.56	12	3.33	360	100	2.65	1.251	ปานกลาง
การมีบทบาทในการร่วมกิจกรรม / โครงการ															2.67	0.093	ปานกลาง
- ประชาชนได้เข้าร่วมในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชน	40	11.11	26	7.22	67	18.61	150	41.67	66	18.33	11	3.06	360	100	2.59	1.263	น้อย
- ประชาชนได้เข้าร่วมเป็นกรรมการในโครงการดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชน	32	8.89	35	9.72	72	20.00	137	38.06	75	20.83	9	2.50	360	100	2.60	1.241	น้อย

ที่มา: จากแบบสอบถาม

ตาราง 4.9 (ต่อ)

กิจกรรมการร่วมดำเนินกิจการจัดการ	ระดับการมีส่วนร่วม												รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับการมี			
	ไม่มี			น้อยที่สุด			ปานกลาง			มาก							มากที่สุด		
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%					N	%	
- ประชาชนได้ร่วมดำเนินการกำหนดราคา	37	10.20	20	5.56	59	16.39	169	46.94	66	18.33	9	2.50	360	100	2.65	1.215	ปานกลาง		
ค่าธรรมเนียมการจัดเก็บ การทิ้งขยะ มากน้อยเพียงใด																			
- ประชาชนมีบทบาทในการร่วมในการรับ เหมารับจ้างโครงการที่เกี่ยวข้องกับการ บริหารจัดการขยะมูลฝอยมากน้อยเพียงใด	28	7.78	19	5.28	54	15.00	166	46.11	78	21.67	15	4.17	360	100	2.82	1.181	ปานกลาง		
- ประชาชนมีบทบาทในการติดตามนโยบาย แผนงานโครงการขององค์การบริหารส่วน ตำบลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะ มูลฝอย	31	8.61	22	6.11	65	18.06	170	47.22	58	16.11	14	3.89	360	100	2.68	1.190	ปานกลาง		
การมีบทบาทในการร่วมตรวจสอบและประเมินผล																			
- องค์การบริหารส่วนตำบลได้เปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ งานด้านการจัดการขยะมูลฝอยมากน้อยเพียงใด	35	9.72	35	9.72	52	14.44	158	43.89	63	17.50	17	4.72	360	100	2.64	1.283	ปานกลาง		

ที่มา: จากแบบสอบถาม

ตาราง 4.9 (ต่อ)

กิจกรรมการร่วมดำเนินกิจการ	ระดับการมีส่วนร่วม												รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับการมีส่วนรวม	
	ไม่มี		น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด						
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%					
-ประชาชนได้เข้าร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล	36	10.00	16	4.44	51	14.17	191	53.06	55	15.28	11	3.06	360	100	2.69	1.176	ปานกลาง
-ประชาชนได้รับเข้าเป็นกรรมการติดตามประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการขยะมากน้อยเพียงใด	31	8.61	13	3.61	61	16.94	166	46.11	77	21.39	12	3.33	360	100	2.78	1.798	ปานกลาง
-ประชาชนมีบทบาทในการประเมินผลการทำงานของบริษัทที่เข้าร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล	36	10.00	13	3.61	63	17.50	171	47.50	63	17.50	14	3.89	360	100	2.71	1.211	ปานกลาง

รวม

2.76 0.131 ปานกลาง

ที่มา: จากแบบสอบถาม

ตาราง 4.10 แสดงระดับของประชาชนในการร่วมกิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านศรีบุญยืนตามระดับการร่วมดำเนินการจัดการ

กิจกรรมการร่วมดำเนินการจัดการ	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
กิจกรรมการร่วมดำเนินการจัดการ			$\bar{X} = 2.76$
ไม่มี	29	8.06	S.D = 0.131
น้อยที่สุด	20	5.56	
น้อย	60	16.67	
ปานกลาง	168	46.67	
มาก	70	19.45	
มากที่สุด	13	3.62	
รวม	360	100	

ตารางที่ 4.9 – 4.10

ในการร่วมกิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านศรีบุญยืนของประชาชนศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.76$, S.D = 0.131) โดยประชากรที่ศึกษาเข้าไปร่วมกิจกรรมการบริหารจัดการขยะมูลฝอย จำนวน 331 ราย คิดเป็นร้อยละ 91.94 ส่วนระดับประชากรไม่ร่วมกิจกรรม จำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.06 ซึ่งกลุ่มประชากรที่เข้าไปมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง จำนวน 168 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ เข้าไปมีส่วนร่วมในระดับมาก น้อย น้อยที่สุด และมากที่สุด ตามจำนวนคือ 70, 60, 20 และ 13 ราย คิดเป็นร้อยละตามลำดับคือ 19.45, 16.67, 5.56 และ 3.62 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายละเอียดตามกิจกรรม พบว่า

1. การมีบทบาทร่วมรับรู้สถานการณ์และสภาพปัญหา พบว่าประชากรที่ศึกษามีบทบาทร่วมรับรู้สถานการณ์และสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.90$, S.D. = 0.165) ผลจากแบบสอบถามของประชากรกลุ่มตัวอย่างแสดงถึงการได้ร่วมรับรู้ถึงสถานการณ์ และสภาพปัญหาในชุมชนที่ระดับปานกลางนั้นหมายถึงอาจจะลงมาอยู่ระดับที่ต่ำลงมาได้ดังนั้นควรมีการแจ้งสถานการณ์และสภาพปัญหาต่อประชาชน เพื่อรับทราบจะได้หาแนวทางป้องกัน โดยการชี้แจงถึงสาเหตุของปัญหา และวิธีการแก้ไขจากทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผ่านทางผู้นำหมู่บ้านซึ่งเป็นที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดและคาดว่าจะได้ผลมากที่สุด (ข้อมูลจากแบบสอบถาม)

2. การดำเนินการจัดการร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ พบว่าประชากรที่ศึกษามีบทบาทในการร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$, S.D. = 0.093) ประชาชนควรมีการเข้าร่วม

3. การมีบทบาทในการร่วมกิจกรรม / โครงการ พบว่าประชากรที่ศึกษามีบทบาทในการร่วมกิจกรรมอยู่ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.67$, S.D. = 0.093) ประชาชนควรร่วมกิจกรรมมากกว่านี้ เพราะว่าจะได้รับทราบปัญหาของชุมชนของตนเพื่อหาแนวทางป้องกัน ได้ทัน

4. มีบทบาทในการร่วมตรวจสอบและประเมินผล พบว่าประชากรที่ศึกษามีบทบาทในการร่วมกิจกรรมอยู่ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.70$, S.D. = 0.059) ประชาชนควรได้มีการร่วมตรวจสอบกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้มาก เพื่อรับทราบถึงปัญหาที่ตรวจพบและจะได้ร่วมหาแนวทางและวิธีป้องกันได้ง่ายกว่าให้ทางองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดการ

จากผลการประเมิน (จากแบบสอบถาม) ข้างต้น ประชากรที่ศึกษาส่วนใหญ่ จะเข้าไปมีบทบาทในกิจกรรมการ บริหารจัด การขยะมูลฝอย ในหมู่บ้านศรีบุญยืน โดยประชากรกลุ่มศึกษา มีบทบาทร่วมในกิจกรรม อยู่ในระดับปานกลาง (จากผลตอบแบบสอบถาม) โดยการมีบทบาทร่วมรับรู้สถานการณ์และสภาพปัญหา ร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ การมีบทบาทในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองง่า และทั้งนี้เพราะว่าประชาชนได้รับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่ให้ความรู้แก่ประชาชนถึงปัญหาการขยะมูลฝอยนั้น นับวันจะเพิ่มมากขึ้นตามจำนวนของประชากร ถ้าหากไม่มีการกำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกต้องและเหมาะสมแล้ว ปัญหาความสกปรกต่าง ๆ ที่เกิดจากขยะมูลฝอย จะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน ถ้ามองกันอย่างผิวเผินแล้ว ขยะมูลฝอยนั้น ไม่ได้มีผลกระทบต่อมนุษย์มากนักทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยตรงต่อมนุษย์ยังอยู่ในขั้นที่ไม่รุนแรงมากนัก ผลกระทบที่เกิดขึ้นจึงไม่ชัดเจนเท่าไร แต่ในความเป็นจริงแล้ว ขยะมูลฝอยจะก่อให้เกิดปัญหาต่อสภาพแวดล้อมเป็นอย่างมาก และจะมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ด้วย ทั้ง โดยทางตรงและทางอ้อม

ส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค ของประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านศรีบุญยืน ตามระดับการร่วมดำเนินการ จัดการขยะมูลฝอย

ตาราง 4.11 การศึกษา ปัญหา อุปสรรค ในการจัดการขยะมูลฝอยพบว่าประชาชนในหมู่บ้านศรีบุญยืนมีปัญหาโดยรวมตามลำดับดังนี้

ประชาชนศึกษาในหมู่บ้านศรีบุญยืน ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองง่า ให้ข้อมูลว่าปัญหาและอุปสรรคในการร่วมจัดการขยะมูลฝอยอันดับ 1 คือ ขยะมูลฝอยก่อให้เกิดมลพิษในชุมชนส่งผลเสียต่อสุขภาพอนามัย (ค่าเฉลี่ย 3.28) อันดับ 2 คือ ขยะมีปริมาณมากทำให้เสียเวลาและยากต่อการจัดเก็บของหน่วยงาน (ค่าเฉลี่ย 3.23) อันดับ 3 คือ ผู้รับผิดชอบไม่ได้มีการรายงานผลการดำเนินงานต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ค่าเฉลี่ย 3.02) ส่วนอันดับถัดไปได้แก่ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีการจัดสรรงบประมาณหรือหน่วยงานในการรับซื้อขยะที่คัดแยกแล้วในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 2.96) ประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลขาดการประสานความร่วมมือในการให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ในการคัดแยกขยะชุมชน (ค่าเฉลี่ย 2.95) ขาดการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนมีความรู้ และให้ความร่วมมือในการคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 2.91) ไม่มีการแจ้งวันเวลาในการจัดเก็บขยะของผู้รับเหมาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 2.91) ประชาชนขาดแนวทาง หรือวิธีการในการดำเนินงานคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธี (ค่าเฉลี่ย 2.90) ประชาชนไม่เห็นความสำคัญ ในการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนที่จะนำไปทิ้ง (ค่าเฉลี่ย 2.89) ไม่มีการมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบในการติดตามและประเมินผลการดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 2.87) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณในการคัดแยก และกำจัดขยะ ในชุมชนเท่าที่ควรจะเป็น (ค่าเฉลี่ย 2.82) ประชาชนมีบทบาทในการร่วมจัดทำแผน/โครงการในการส่งเสริมความร่วมมือ ในการคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 2.82) ผู้นำ หรือคณะกรรมการในชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานส่งเสริมให้ประชาชนคัดแยกขยะ (ค่าเฉลี่ย 2.81)

ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย

1. ประชากรยังขาดความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการคัดแยกขยะมูลฝอยทำให้ขาดความร่วมมือในการปฏิบัติการคัดแยกขยะมูลฝอย เนื่องจากไม่ทราบความสำคัญและประโยชน์ของการคัดแยกขยะมูลฝอย

2. ประชากรขาดแรงจูงใจ ในการร่วมมือปฏิบัติการคัดแยกขยะมูลฝอย และการนำขยะมูลฝอยหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะมูลฝอย

ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะ ควรมีการกระตุ้นและปลุกจิตสำนึกและให้ความรู้แก่ประชาชนให้เห็นความสำคัญ และให้ความร่วมมือในการคัดแยกขยะมูลฝอย การให้ความรู้ และคำแนะนำแหล่งผลิตขยะมูลฝอยที่มีปริมาณมาก ๆ ให้เข้าใจและดำเนินการคัดแยก เก็บขนขยะมูลฝอยให้ถูกต้อง ส่งเสริมให้ประชาชน และกลุ่มอาชีพในชุมชน ฝึกอบรมการแปรรูปวัสดุเหลือใช้ หรือมูลฝอยรีไซเคิลให้เป็นผลิตภัณฑ์สร้างรายได้สู่ครอบครัว และควรมีการณรงค์ให้ประชาชนคัดแยกขยะมูลฝอยที่น่ากลับมาใช้ประโยชน์ หรือรีไซเคิลเพื่อจำหน่ายหรือนำมาใช้ซ้ำได้อีก และส่งเสริมการใช้บรรจุภัณฑ์แบบเติมหรือที่ใส่ซ้ำได้ การบริหารจัดการขยะมูลฝอยต้องเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมคือ จะต้องเน้นการลดปริมาณขยะมูลฝอยเป็นหลัก

ข้อเสนอแนะ พบว่าประชากรที่ศึกษา (ทั้งหมด 360 ราย) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล (อยู่ในท้ายแบบสอบถาม) โดยส่วนมากจะตอบในลักษณะเดียวกัน คือต้องการให้มีการจัดเก็บขยะทุกวัน ซึ่งปัจจุบันการจัดเก็บไม่แน่นอนทางองค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีชี้แจงวันที่จัดเก็บแน่นอนด้วย ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอย แสดงความคิดเห็นรวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับขยะ การคัดแยกขยะ เปิดโอกาสให้ประชาชนรับรู้เรื่องราวในการจัดการขยะมูลฝอยของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะเกี่ยวกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน และควรให้ความรู้แก่ประชาชนถึงข้อดี และผลประโยชน์ในการคัดแยกขยะมูลฝอย

ตาราง 4.11 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านศรีบุญยืน ตามระดับการร่วมดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย

ปัจจัยส่วนบุคคล	ระดับปัญหา อุปสรรคของการร่วมดำเนินการจัดการ												รวม			
	ไม่มี		น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด		ค่าเฉลี่ย	S.D.		
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%				
- ขณะผลฝอยก่อให้เกิดมลพิษในชุมชนส่งผลเสียต่อสุขภาพอนามัย	7	1.94	19	5.28	60	16.67	130	36.11	70	19.44	74	20.56	360	100	3.28	1.224
- ขณะมีปริมาณมากทำให้เสียเวลาและยากต่อการจัดเก็บของหน่วยงาน	10	2.78	25	6.94	42	11.67	142	39.44	78	21.67	63	17.50	360	100	3.23	1.230
- ผู้รับผิดชอบไม่มีการรายงานผลการดำเนินงานต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	19	5.28	5	1.39	52	14.44	179	49.72	85	23.61	20	5.56	360	100	3.02	1.066
- ทางองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีการจัดสรรงบประมาณหรือหน่วยงานในการรับผิดชอบที่คัดแยกแล้วในชุมชน	24	6.69	17	4.74	48	13.37	164	45.68	74	20.61	32	8.91	360	100	2.96	1.221

ที่มา: จากแบบสอบถาม

ตาราง 4.11 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ระดับปัญหาอุปสรรคของการร่วมดำเนินการจัดการ												รวม							
	ไม่มี			น้อยที่สุด			น้อย			ปานกลาง			มาก			มากที่สุด			ค่าเฉลี่ย	S.D.
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%				
-ประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลขาดการประสานความร่วมมือในการให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ในการคัดแยกขยะในชุมชน	11	3.06	23	6.39	62	17.22	165	45.83	74	20.56	25	6.94	360	100	2.95	1.090				
-ประชาชนไม่เห็นความสำคัญจากการขายขยะที่ได้จากการคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชน	14	3.89	20	5.56	62	17.22	162	45.00	80	22.22	22	6.11	360	100	2.94	1.101				
-ขาดการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้และให้ความร่วมมือในการคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชน	15	4.17	18	5.00	73	20.28	155	43.06	77	21.39	22	6.11	360	100	2.91	1.110				
-ไม่มีการแจ้งวัน เวลาในการจัดเก็บขยะของผู้รับเหมามหาหรือผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะในชุมชน	20	5.56	9	2.50	76	21.11	157	43.61	75	20.83	23	6.39	360	100	2.91	1.127				

ที่มา: จากแบบสอบถาม

ตาราง 4.11 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ระดับปัญหาอุปสรรคของการร่วมดำเนินการจัดการ												รวม			
	ไม่มี		น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด		ค่าเฉลี่ย	S.D.		
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%				
-ประชาชนขาดแนวทางหรือวิธี	11	3.06	16	4.44	81	22.50	160	44.44	75	20.83	17	4.72	360	100	2.90	1.033
การในการดำเนินงานคัดแยกขยะ																
-ประชาชนไม่เห็นความสำคัญใน	3	0.83	19	5.28	67	18.61	208	57.78	51	14.17	12	33.33	360	100	2.89	0.859
การคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนที่จะ																
นำไปทิ้งหรือกำจัด																
-ไม่มีการมอบหมายให้ผู้นับถือศรัทธา	22	6.11	12	3.34	52	14.48	201	55.99	53	14.76	20	5.57	360	100	2.87	1.078
ในการติดตามและประเมินผลการทำงาน																
ดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชน																
-องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้	18	5.00	10	2.78	85	23.61	167	46.39	65	18.06	15	4.17	360	100	2.82	1.056
ให้การสนับสนุนงบประมาณในการ																
การคัดแยกและกำจัดขยะในชุมชน																
ชนบทที่ควรจะเป็น																

ที่มา: จากแบบสอบถาม

ตาราง 4.11 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ระดับปัญหา อุปสรรคของการร่วมดำเนินการจัดการ												รวม			
	ไม่มี		น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด		ค่าเฉลี่ย	S.D.		
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%				
- ประชาชนมีบทบาทในการร่วม จัดทำแผน/โครงการ ในการส่งเสริม ความร่วมมือในการคัดแยก ขยะมูลฝอยในชุมชน	19	5.28	14	3.89	70	19.44	177	49.17	71	19.72	9	2.50	360	100	2.82	1.045
- ผู้นำหรือคณะกรรมการในชุมชน ไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน ส่งเสริมให้ประชาชนคัดแยก	13	3.61	22	6.11	95	26.39	134	37.22	82	22.78	14	3.89	360	100	2.81	1.056
รวม												ค่าเฉลี่ย = 2.95		S.D. = 0.141		

ที่มา: จากแบบสอบถาม

ส่วนที่ 4 เปรียบเทียบปัจจัยครัวเรือน ที่มีผลต่อพฤติกรรมการกำจัดขยะ ของประชาชน ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองง่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างการมีบทบาทร่วม ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองง่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน กับตัวแปรต่าง ๆ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับการศึกษาสูงสุดในครอบครัว อาชีพรายได้เฉลี่ยในครอบครัว และระดับการมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ในหมู่บ้านศรีบุญยืน ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ตามสมมติฐาน มีดังนี้

สมมติฐานการศึกษา

ปัจจัยครัวเรือน และการเรียนรู้ ทำให้ประชาชนมีพฤติกรรมในการร่วมกำจัดขยะมีความแตกต่างกัน รายละเอียดดังนี้

ตาราง 4.12 จากการวิเคราะห์ตามสมมติฐาน พบว่าความแตกต่างระหว่าง รายได้ ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ มีค่า $P = 0.000, 0.000$ ตามลำดับ ซึ่งมีค่าน้อยกว่า ระดับนัยสำคัญ (α) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ มีความแตกต่างกับการร่วมบริหารจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าปัจจัยครัวเรือนของประชากรบ้านศรีบุญยืน มีความแตกต่างกัน ในการร่วมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยกับองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้นสมมติฐานปัจจัยครัวเรือนด้านระดับการศึกษา รายได้ครอบครัว และอาชีพ มีความแตกต่างกัน จึงมีการสรุปพบว่า

1. ประชากรศึกษาที่อยู่ในเขตชุมชนบ้านศรีบุญยืนที่มี อาชีพ ต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยประชากรที่อยู่อาศัยในเขตชุมชนบ้านศรีบุญยืนอาชีพกลุ่มศึกษาต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง แต่อาชีพรับจ้างทั่วไปอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าอาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 54.65
2. ประชากรศึกษาที่อยู่ในเขตชุมชนบ้านศรีบุญยืน เกี่ยวกับครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการบริหารจัดการขยะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยประชากรที่อยู่อาศัยในเขตชุมชนบ้านศรีบุญยืนมีรายได้ตั้งแต่ น้อยกว่า 3,000 – 10,000 บาทต่อเดือน ให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการขยะระดับปานกลาง แต่รายได้สูงกว่า 10,000 ไม่ให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการขยะ
3. พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะ จากประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามที่อยู่ในหมู่บ้านศรีบุญยืน พบว่าประชากรมีพฤติกรรมในการแยกขยะ โดยแยกขยะเปียกขยะแห้งคิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ แยกขยะเปียกขยะแห้งแล้วนำไปขาย คิดเป็นร้อยละ 32.22 ดังนั้น

สำหรับปัจจัย ที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการณรงค์คัดแยกประเภทขยะ ที่พบว่าปัจจัยครัวเรือน คือ ระดับการศึกษา ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ คือ อาชีพ ระดับรายได้ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการแยกประเภทขยะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั้น มีลักษณะถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และจิตวิทยาสังคม ดังนั้น ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะ ควรมีการกระตุ้น และปลูกจิตสำนึกและให้ความรู้แก่ประชาชนให้เห็นความสำคัญ และให้ความร่วมมือในการคัดแยกขยะมูลฝอย การให้ความรู้และคำแนะนำแหล่งผลิตขยะมูลฝอยที่มีปริมาณมาก ๆ ให้เข้าใจและดำเนินการคัดแยก เก็บขนขยะมูลฝอยให้ถูกต้อง ส่งเสริมให้ประชาชน และกลุ่มอาชีพในชุมชนฝึกอบรมการแปรรูปวัสดุเหลือใช้ หรือมูลฝอยรีไซเคิลให้เป็นผลิตภัณฑ์สร้างรายได้สู่ครอบครัว และควรมีการรณรงค์ให้ประชาชนคัดแยกขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ หรือรีไซเคิลเพื่อจำหน่ายหรือนำมาใช้ซ้ำได้อีก และส่งเสริมการใช้บรรจุภัณฑ์แบบเดิมหรือที่ใช้ซ้ำได้ การบริหารจัดการขยะมูลฝอยต้องเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมคือ คือ จะต้องเน้นการลดปริมาณขยะมูลฝอยเป็นหลัก

ตาราง 4.12 ความสัมพันธ์ปัจจัยครัวเรือนและการเรียนรู้ทำให้ประชาชนมีพฤติกรรมในการร่วมกำจัดขยะในหมู่บ้านศรีบุญยืนแตกต่างกัน

ปัจจัยส่วนบุคคล	ระดับการมีส่วนร่วม												รวม	ค่าสถิติ						
	ไม่มี			น้อยที่สุด			น้อย			ปานกลาง					มาก			มากที่สุด		
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			N	%	N	%		
เพศ																			$X^2 = 10.648$	
ชาย	15	6.91	9	4.15	33	15.21	113	52.07	40	18.43	7	31.23	217	100	100	100	Sig = 0.123			
หญิง	13	9.09	11	7.69	27	18.88	56	39.16	30	20.98	6	4.20	143	100	100	100				
การศึกษา																			$X^2 = 53.680$	
ต่ำกว่าประถมศึกษา							1	100						1	100	100	Sig = 0.008			
ประถมศึกษา	3	18.80	1	6.25	4	25.00	5	31.30	3	18.80			16	100	100	100				
มัธยมศึกษา	12	18.46	5	7.69	12	18.46	22	33.85	13	20.00	1	1.54	65	100	100	100				
ปวช./ปวส./ปวท.																				
หรือเทียบเท่า	8	8.42	8	8.42	18	18.95	35	36.84	21	22.11	5	5.26	95	100	100	100				
ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	6	3.51	5	2.92	23	13.45	10	58.48	31	18.13	6	3.51	171	100	100	100				
สูงกว่าปริญญาตรี			1	8.33	3	25.00	5	41.67	2	16.67	1	8.33	12	100	100	100				

ที่มา: จากแบบสอบถาม

ตาราง 4.12 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ระดับการมีส่วนร่วม												รวม	ค่าสถิติ		
	ไม่มี		น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด					
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%				
อาชีพ																$X^2 = 93.923$
ทำนาทำไร่ ทำสวน			2	8.70	5	21.74	11	47.83	4	17.39	1	4.35	23	100	100	Sig = 0.000
ว่างงาน/ไม่มีงานทำแน่นอน			1	1.52	7	10.61	45	68.18	12	18.18	1	1.52	66	100	100	
รับจ้างทั่วไป	2	2.33	5	5.81	15	17.44	47	54.65	16	18.60	1	1.16	86	100	100	
ค้าขาย	14	16.67	6	7.14	14	16.67	33	39.29	14	16.67	3	3.57	84	100	100	
ข้าราชการ			2	7.41	6	22.22	11	40.74	6	22.22	2	7.41	27	100	100	
พนักงานรัฐวิสาหกิจ					1	33.33	1	33.33	1	33.33			3	100	100	
ธุรกิจส่วนตัว	7	15.56	3	6.67	7	15.56	13	28.89	11	24.44	4	8.89	45	100	100	
ทำงานบริษัทเอกชน	4	23.53	1	5.88	3	17.65	4	23.53	4	23.53	1	5.88	17	100	100	
อื่นๆ			1	11.11	2	22.22	3	33.33	2	22.22	1	11.11	9	100	100	

ที่มา: จากแบบสอบถาม

ตาราง 4.12 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะ												รวม	ค่าสถิติ	
	เผา		ฝัง		แยกขยะ		แยกขยะขาย		อื่นๆ		N	%			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%					
อาชีพ															$\chi^2 = 94.910$
ทำนาทำไร่ ทำสวน	10	43.48	6	26.10	7	30.43	23	100							Sig = 0.000
ว่างงาน/ไม่มีงานทำแน่นอน	7	10.61	32	48.48	27	40.91	66	100							
รับจ้างทั่วไป	19	22.09	44	51.16	18	20.93	86	100							
ค้าขาย	24	28.57	5	5.81	28	33.33	24	28.57	3	3.57	84	100			
ข้าราชการ	10	37.04	5	5.95	5	18.52	12	44.44	27	100					
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3	100							3	100					
ธุรกิจส่วนตัว	28	62.22	2	4.44	5	11.11	10	22.22	45	100					
ทำงานบริษัทเอกชน	8	47.06	2	11.76	6	35.25	1	5.88	17	100					
อื่นๆ	7	77.77	1	11.11	1	11.11	9	100							

ที่มา: จากแบบสอบถาม

ตาราง 4.12 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ระดับการมีส่วนร่วม												รวม		ค่าสถิติ		
	ไม่มี		น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด		N	%			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%					
ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน																	$X^2 = 71.731$
น้อยกว่า 3,000 บาท	2	2.63	4	5.26	11	14.47	47	61.84	11	14.47	1	1.32	76	100			Sig = 0.000
3,000 – 5,000 บาท	9	7.89	8	7.02	24	21.05	47	41.23	24	21.05	2	1.75	114	100			
5,001 – 10,000 บาท	2	1.83	5	4.59	17	15.60	57	52.29	24	22.02	4	3.67	109	100			
มากกว่า 10,000 บาท	16	26.23	4	6.56	8	13.11	16	26.23	11	18.03	6	9.84	61	100			

ที่มา: จากแบบสอบถาม

หมายเหตุ $\alpha = 0.05$, **p<0.05

ความหมายของผลลัพธ์ตาราง

H_0 = ปัจจัยครัวเรือนทำให้มีพฤติกรรมในการร่วมกำจัดขยะไม่มีความแตกต่างกัน

H_1 = ปัจจัยครัวเรือนทำให้มีพฤติกรรมในการร่วมกำจัดขยะมีความแตกต่างกัน

โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ดังนี้

1. ตัดสินใจปฏิเสธสมมติฐาน H_0 ถ้าค่าความน่าจะเป็น Asymp.Sig.(2-Sided)ที่โปรแกรมคำนวณได้จากตาราง Chi-Square Test มีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้
2. ตัดสินใจยอมรับสมมติฐาน H_0 ถ้าค่าความน่าจะเป็น Asymp.Sig.(2-Sided)ที่โปรแกรมคำนวณได้จากตาราง Chi-Square Test มีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนดไว้